

Joukkuevoimistelun tuomariohje

Tuomareille, valmentajille ja kilpailujärjestäjille

Voimassa alkaen 1.1.2025

1.	Johdanto	2
2.	Tuomarien eettiset ohjeet	4
3.	Tuomarien esteettömyys	4
4.	Tuomarikoulutusjärjestelmä	5
4.1	Kansallinen tuomarikoulutusjärjestelmä	5
4.2	Valmisohjelmien tuomarointi	6
4.3	Kansainvälinen tuomarikoulutus, tuomarit kansainvälisissä kilpailuissa	6
5.	Kilpailuun ilmoitettavat tuomarit / tuomarivelvoite ja sakot	7
6.	Tuomarit kilpailuissa	8
6.1	Tuomarit kansainvälisissä kilpailuissa	8
6.2	Tuomarit SM-kilpailuissa, valintakilpailuissa ja liiton mestaruuskilpailuissa	9
6.3	Kansainvälisen tuomarin ilmoittautuminen/käyttö/nimeäminen kansallisissa kilpailuissa	10
6.4	Tuomarit JV Cup – kilpailuissa	10
6.5	Varjotuomari	11
6.6	Rajatuomarit ja ajanottajat	11
6.7	Pätevyysvaatimukset	12
6.8	Tuomarikortin voimassaolo	12
6.8.1	Tuomakortin voimassaolon vaatimukset vuositasonalla	12
6.9	Tuomaripaneelin kokoamisen ohjeistus	13
6.10	Tuomaripalaveri	14
7.	Tuomarin tehtävät	14
7.1	Ylituomarin tehtävät/velvollisuudet	14
7.2	Vastuutuomarin tehtävät/velvollisuudet	15
8.	Kilpailuihin valmistautuminen	15
8.1	Tuomarikarenssi	15
8.2	Kilpailujen harjoitukset	15
8.3	Tuomarien pukeutuminen	16
8.4	Tuomareiden tarvikkeet	16
8.5	Kisanet Points – tuomarikohtainen pistesyyttö	16
8.6	Tuomaripalkkiot	16
9.	Tuomaripalaute	17
10.	Tuomarimerkit	17
11.	Tuomaritoiminnan valvonta	18
11.1	Kilpailun aikainen valvonta	18
11.2	Kilpailumanipulaatio	18
11.3	Kilpailun jälkeinen valvonta	18
11.4	Pisteanalyysit ja tuomaritoiminnan valvonnan prosessi	19
12.	Joukkuevoimistelun tuomariohje – päivitysliite virtuaalikelpailuihin	20

1. Johdanto

Tuomarille:

Joukkuevoimistelun tuomaritoiminnan tulee olla ammattitaitoista ja luotettavaa. Tuomaritaitojen ylläpitäminen ja joukkuevoimistelun sääntöihin perehtyminen on tuomarin omalla vastuulla. Voimisteluliitto järjestää säännöllisesti tuomarikoulutuksia ja tiedottaa tuomareita kilpailujärjestelmän ja sääntöjen muutoksista. Tähän tuomariohjeeseen on koottu tuomaritoimintaan liittyvä ohjeistus, jota tuomarin tulee noudattaa osallistuessaan joukkuevoimistelun tuomaritoimintaan. Nämä ohjeistukset täydentävät Voimisteluliiton yleisissä säännöissä, kilpailu- ja kurinpitösäännöissä ja joukkuevoimistelun lajisäännöissä kuvattuja sääntöjä.

Edellytykset toimia tuomarina:

Kaikilla tuomareilla tulee olla voimassa oleva joukkuevoimistelun tuomarikortti ja Voimisteluliiton tuomarilisenssi. Lisenssi ostetaan Hoika-palvelusta ja se on seurakohtainen. Lisätietoa lisenssin ostamisesta löydät [täältä](#).

Suomen Voimisteluliiton kouluttama (Voimisteluliitto maksanut vähintään kansainvälisen tuomarikoulutuksen) KV1 ja KV2-tason tuomari saa halutessaan ostaa seurattoman lisenssin, mikäli ei ole työsuhteessa tai luottamustehtävässä seuraan. Työsuhde tarkoittaa, että saa palkkaa seurasta.

Valmentajalle:

Tästä ohjeistuksesta löytyvät tiedot tuomarien pätevyysvaatimuksista, tuomaripaneelien kokoonpanoista, tuomarien esteellisyysäännöstä ja tuomariveloitteesta, eli siitä kuinka monta tuomaria kilpailuissa tulee olla kilpailevia joukkueita kohden. Ohjeessa on myös tiedot siitä, kuinka tuomarit toimivat antaessaan palautetta kilpailuiden jälkeen ja vieraillessaan joukkueen harjoituksissa.

Kilpailun järjestäjälle:

Tästä ohjeistuksesta löytyvät tiedot tuomaripanelien kokoonpanoista, tuomaripalaverin järjestämisestä, tuomarisakon suuruus ja muut kilpailunjärjestämiseen liittyvät tuomariasiat.

Yleisesti:

Joukkuevoimistelun tuomaritoimintaa ohjaavat säännöt ja ohjeet löytyvät ajantasaisina Voimisteluliiton verkkosivuilta. Tuomaritoimintaa kehittää ja tukee sekä valvoo ja arvioi lajiasiantuntijaryhmä.

Suomen Voimisteluliiton säännöt:

<https://www.voimistelu.fi/voimisteluliitto/saannot/>

- Liiton säännöt
- Toimintaohjesääntö
- Yleiset kilpailu- ja kurinpitösäännöt

Voimisteluliiton ohjeet matkalaskuohjelman käyttöön:

<https://www.voimistelu.fi/materiaalipankki/ohjeet-matkalaskuohjelman-kayttoon/>

Kilpailujen järjestämisohteet ja kilpailumateriaalit:

<https://www.voimistelu.fi/kilpavoimistelu/kilpailun-jarjestajalle/kilpailujen-jarjestaminen/>

Joukkuevoimistelun lajisäännöt:

<https://www.voimistelu.fi/lajit/joukkuevoimistelu/saannot-materiaalit/>

Tuomaritoiminta on vastuullista ja eettistä. Voimisteluliiton vastuullisuusmateriaali (eettiset periaatteet ja vastuullisuusohjelma):

<https://www.voimistelu.fi/voimisteluliitto/vastuullisuus/>

Kansainvälisissä joukkuevoimistelukilpailuissa noudatetaan joukkuevoimistelun kansainvälisen lajiliiton IFAGG:n sääntöjä ja määräyksiä.

2. Tuomarien eettiset ohjeet

Kaiken tuomaritoiminnan tulee olla eettistä ja kunnioittaa urheilijan oikeusturvaa. Tämä edellyttää tuomarin toimivan avoimesti ja rehellisesti kaikissa tuomarirooliin liittyvissä tilanteissa. Tuomarin tulee noudattaa Voimisteluliiton Yleisiä kilpailu- ja kurinpitosääntöjä ja tässä ohjeessa kuvattuja eettisiä ohjeita.

Kaikki joukkueet tulee arvioida oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti kilpailusääntöjen mukaisin perustein. Joukkueen suosiminen, toiseen joukkueen syrjiminen tai pisteiden antaminen muiden kuin sääntöihin perustuvien seikkojen perusteella on kielletty.

Tuomari ei saa keskustella joukkueen arvioinnista kilpailutapahtuman aikana muiden tuomarien, valmentajien, urheilijoiden tai ulkopuolisten kanssa ennen tulosten julkistamista.

Tuomari ei voi tuomarityöskentelyn aikana käyttää puhelinta omien asioiden hoitamiseen, viestintään tai somettamiseen.

3. Tuomarien esteettömyys

Tuomarina voi toimia esteetön ja tuomarien pätevyysvaatimukset täyttävä henkilö. Tuomaritoimintaa koskeva esteellisyys on määritelty Voimisteluliiton Yleisissä kilpailu- ja kurinpitosäännöissä, ja esteellisyyismääritelmää on tarkennettu tässä tuomariohjeessa.

Tuomari on aina esteellinen silloin, jos hän ko. kilpailussa tuomitsisi omaa lastaan, lapsenlastaan, vanhempaansa, sisarustaan, avo-/aviopuolisoaan taikka puolisonsa lasta. Tuomari ei voi myöskään toimia tuomarina ko. kilpailussa siinä sarjassa, jossa hänen valmentamansa joukkue tai tuomarin tekemä koreografia kilpailee. Tuomarin tulee käyttää harkintaa, pystyykö arvioimaan kaikki joukkueet tasapuolisesti, mikäli on läheisesti tekemisissä jonkun joukkueen jäsenen, valmentajan tai koreografian kanssa, vaikkei se suoraan täyttäisi esteellisyyuskriteereitä. Mikäli kokee, että tasapuolinen arviointi ei toteudu, tuomarin tulee ilmoittaa itsensä esteelliseksi.

Jokainen tuomari on ensisijaisesti itse vastuussa siitä, ettei tuomari esteellisenä. Esteellisyyttä tulee arvioida tuomaritoiminnan luotettavuuden näkökulmasta siten, että tuomarin toiminta näyttää esteettömältä myös ulkopuolisen katsojan silmin. Myös vapaa-ajan tilanteita voidaan tulkita eri tavalla, kuin tuomari on ajatellut, joten tuomarin kannattaa käyttää harkintaa, millaisissa kuvissa esiintyy esimerkiksi ennen ja jälkeen kilpailuiden, mikäli viettää aikaa muiden tuomareiden tai valmentajien kanssa. Epäselvässä tilanteessa tuomari voi kysyä neuvoa esteellisyyden arviointiin joukkuevoimistelun lajin kehittämisryhmältä.

Tuomarin esteellisyyttä on tarkennettu sarjakohtaisesti myös kohdassa 6.2.

4. Tuomarikoulutusjärjestelmä

4.1 Kansallinen tuomarikoulutusjärjestelmä

Joukkuevoimistelun kansallinen tuomarikoulutusjärjestelmä koostuu neljästä tuomarikoulutuksesta. Tuomari voi edetä kansainväliseen tuomarikoulutukseen vasta koko kansallisen tuomarikoulutuksen käytyään. Stara-tapahtumassa voi toimia arvina arvikoulutuksen käytyään.

Taulukko 1: Joukkuevoimistelun tuomarikoulutusjärjestelmä

	Kurssi ja sisältö	Kesto	Tuomari-luokka kurssin jälkeen	Koulutuksen alaikäraja
1.	Lajitaidon peruskoulutus	2 pv	-	15 v.
2.	Tuomarikoulutus 1: Suorituksen tuomarointi, kaikki sarjat	2 pv	3E	15 v.
3.	<i>Kurssin 1 jälkeen on suoritettava vähintään 2 tuomarointia ennen kurssille 2 ilmoittautumista</i>			
4.	Tuomarikoulutus 2: - AV muut paitsi yli 14 v. SM-sarjat - TV muut paitsi yli 14 v. SM-sarjat	2 pv	3	15 v.
5.	<i>Kurssin 2 jälkeen on suoritettava vähintään 4 tuomarointia ennen kurssille 3 ilmoittautumista. Lisäksi 2. koulutuksesta tulee olla kulunut vähintään vuosi.</i>			
6.	Tuomarikoulutus 3: - Ylituomarin tehtävät kilpa- ja harrastesarjat sekä lasten sarjat. - Syvennetään TV, AV ja EXE tuomarointia näissä sarjoissa. <i>Kurssi sopii myös refresh- koulutukseksi tuomareille, jotka haluavat kerrata näiden sarjojen tuomarointia.</i>	6 h	2KH	18 v.
7.	<i>Kurssin 3 jälkeen on suoritettava vähintään 4 tuomarointia ennen kurssille 4 ilmoittautumista. Näistä tuomarinneista vähintään kahden (2) tulee olla ylituomaroiteja. Lisäksi 3. koulutuksesta tulee olla kulunut vähintään vuosi.</i>			
8.	Tuomarikoulutus 4 - TV ja AV yli 14 v. SM-sarjat - EXE-tuomarinne syventäminen. - Ylituomarointi yli 14 v. SM- sarjat.	2 pv	1	18 v.
9.	<i>Kurssin 4 jälkeen tulee toimia kerran varjotuomarina yli 14 v. SM-sarjan kilpailussa (jossa väh. 5 yli 14 v. SM-sarjan joukkuetta) ennen varsinaista tuomarointia yli 14 v. SM-sarjoissa</i>			

Tuomarivaltuudet	3E	3	2KH	1
EXE-paneeli: kaikki sarjat, JV cup -kilpailut	X	X	X	X
AV, TV: Alle 14 v. sarjat, kaikki kilpa- ja harrastesarjat, JV cup – kilpailut		X	X	X
Kilpa- ja harrastesarjoissa sekä lasten sarjoissa ylituomarina toimiminen JV cup kilpailuissa.			X	X
Liiton mestaruuskilpailuissa sekä 12–14-vuotiaiden SM-kilpailuissa arvostelutuomarina toimiminen.			X	X
AV, TV: Yli 14v SM-sarjat, kaikki kilpailut				X
Tuomarointi kaikki kilpailut, sarjat ja paneelit				X
Ylituomarina toimiminen kaikki sarjat,				X

Tuomari saa pätevyyden tason mukaisten kilpailujen tuomariksi, kun on suorittanut koulutuksen ja tuomarikokeen hyväksytysti. Tuomarikoulutusten välillä tuomarin on suoritettava määrätty määrä tuomaroiteja kilpailuissa ennen kuin hän voi ilmoittautua seuraavan tason koulutukseen. Tuomaroinniksi lasketaan yksi kilpailu riippumatta tuomaroitavien sarjojen/joukkueiden määrästä.

Tuomarikokeen voi uusida kerran. Uusintakoe on maksuton ja järjestetään kuukauden sisällä kurssista. Mikäli tuomari saa uusintakokeestakin hylätyn, on seuraavaksi osallistuttava kurssille uudelleen.

4.2 Valmisohjelmien tuomarointi

Valmisohjelmassa kilpaillaan 10–12-vuotiaiden sarjassa. Sarjan säännöt ja vaikeusosat on uudistettu syksyllä 2024.

Syksyllä 2024 pilotoitiin valmisohjelmasarjan osalta uutta arviointia. Teknistä osiota saavat arvioida vähintään 3-luokan tuomarit, jotka ovat osallistuneet päivitettyjen teknisten osien infotilaisuuteen tai katsoneet infotilaisuuden tallenteen Priimasta. Suoritusta voivat tuomaroida vähintään 3E-luokan tuomarit. Syksyn pilotoinnin jälkeen sarjan tulevaisuutta tarkastellaan tulevien kausien osalta.

4.3 Kansainvälinen tuomarikoulutus, tuomarit kansainvälisissä kilpailuissa

Kansainvälinen tuomarikoulutus tapahtuu kansainvälisen joukkuevoimisteluliiton IFAGG:in alaisuudessa. Tuomarikoulutukseen voivat osallistua kansalliset 1. luokan tuomarit omalla / seuran kustannuksella alimmalle eli 4. tason koulutukseen, mutta ilmoittautuminen tapahtuu IFAGG:n jäsenen eli Voimisteluliiton kautta. Kansainväliseen tuomarikoulutukseen hakeutumista varten tuomarin tulee olla yhteydessä lajipäällikköön.

Alimpien eli KV 4 ja KV 3-luokan tuomarit voivat tuomaroida KV-seurakilpailuissa eli B-kategorian kilpailuissa. World Cup, Challenge Cup, EM- ja MM-kilpailuissa käytetään ensisijaisesti KV 1-luokan tuomareita ja täydentäen KV 2-luokan tuomareita.

Taulukko 1. IFAGGin tuomarikoulutusten kustannusjako

Tuomariluokka	Tason tuomarikoulutus	Päivitys- ja täydennyskoulutukset	IFAGG:in tuomarilisenssi á 50€
Head Judge	Voimisteluliitto	Voimisteluliitto	Voimisteluliitto
level 1	Voimisteluliitto	Voimisteluliitto	Voimisteluliitto
level 2	Voimisteluliitto	Voimisteluliitto	Voimisteluliitto
level 3	Omakustanteinen / Seura	Omakustanteinen / Seura	Voimisteluliitto
level 4	Omakustanteinen / Seura	Omakustanteinen / Seura	Omakustanteinen / Seura

5. Kilpailuun ilmoitettavat tuomarit / tuomarivelvoite ja sakot

Tuomarivelvoite, kun seurasta kilpailuun osallistuu

- 1-3 joukkuetta: 1 tuomari, vähintään 3-luokan tuomari
- 4-6 joukkuetta: 2 tuomaria, joista vain toinen voi olla 3E
- 7-9 joukkuetta: 3 tuomaria, joista vähintään yhden oltava YT-kelpoinen, vain yksi voi olla 3E
- 10 tai enemmän joukkueita: 4 tuomaria, joista vähintään yhden oltava YT-kelpoinen, enintään 2 tuomaria voi olla 3E.
- Mikäli seura ilmoittaa joukkueita yli 14-vuotiaiden SM-sarjoihin, tulee vähintään yhden seuran tuomarin olla 1. luokan tuomari, joka pystyy tuomaroimaan sarjaa / sarjoja, joihin seuran joukkueita osallistuu.

Tuomari ilmoittautuu kilpailuun aina sen seuran nimellä, jota edustaa arjessa. Vuokratuomari tapauksissa tiedot kirjataan lisätietoja kohtaan. Tuomari-ilmoittautumiset tulee tehdä Kisanetissä. Tuomarin tulee ilmoittaa sarjat, joihin hän on esteellinen (ks. tuomarien esteettömyys kohta 3). Yksi tuomari voi yhdessä kilpailussa täyttää vain yhden seuran (tai seuryhtymän, jolla on kilpailussa yhteisiä joukkueita) tuomarivelvoitetta. Seuran/seuryhtymän ilmoittamien tuomareiden tulee voida tuomaroida saman tasoisissa sarjoissa, joihin seura on ilmoittanut joukkueita (esim. jos seuralla on joukkueita SM-sarjoissa, tulee ilmoittaa myös tuomareita näihin sarjoihin – ei ainoastaan lasten-/kilpasarjoihin). Koskee myös valmisohjelmia, sekä lyhytohjelmia.

Tuomarin tulee olla lähtökohtaisesti käytettävissä koko kilpailupäivän ajan. *Kilpailun järjestävä seura / Voimisteluliitto voi huomioida hyvissä ajoin ilmoitetut mahdolliset tuomarin aikataulutoiveet, mikäli se on helposti järjestettävissä tuomaristoja koottaessa.* Kaksipäiväisissä kilpailuissa, joissa on alkuperäisen ja loppukilpailun, seuran ilmoittaman tuomarin tulee olla käytettävissä molempina kilpailupäivinä. Tuomari voi kuitenkin vaihtua alkuperäisen ja loppukilpailun välillä. Mikäli tuomari vaihtuu kilpailupäivien välissä, ei tuomari voi toimia ylituomarina loppukilpailussa. Kaksipäiväisen Cup-kilpailun osalta tulee tuomarivelvoitteen täyttyä molempien päivien osalta (joukkueiden lkm/pv).

Mikäli tuomari toimii useammassa seurassa, tuomaristoja/paneelleja koostettaessa huomioidaan tuomareiden seura- ja seuryhtymäsidonnaisuudet. Tässä yhteydessä yhden tuomarin voidaan katsoa olevan samanaikaisesti sidonnainen useampaan kuin yhteen seuraan. Tuomarin voidaan katsoa olevan sidonnainen esimerkiksi tilanteissa, joissa tuomari valmentaa kyseisessä seurassa, toimii seuran luottamustehtävissä tai tuomari kokee itse olevansa sidoksissa kyseiseen seuraan. Tuomarin tulee ilmoittaa mahdollisista sidonnaisuuksista Kisanetissä lisätietoja-kentässä.

Kilpailun järjestäjällä ei ole tuomarivelvoitetta. Uudella joukkuevoimistelun kilpailutoimintaan osallistuvalla seuralla on mahdollisuus hakea lajin kehittämisryhmältä vapautus tuomarivelvoitteesta kahden ensimmäisen kilpailukauden ajaksi. Lajipäällikkö tiedottaa vapautuksesta kyseisillä kausilla kilpailuita järjestäviä seuroja.

Sakko puuttuvasta tuomarista

Sakko puuttuvasta tuomarista on 250 euroa / puuttuva tuomari. Cup –kilpailuissa sakot laskuttaa kilpailun järjestäjä ja liiton mestaruuskilpailuissa Voimisteluliitto. Tuomarivelvoite katsotaan siitä päivästä, kun kilpailuun ilmoittautuminen on päättynyt (viimeinen ilmoittautumispäivä tai jälki-ilmoittautumispäivä mikäli sellainen on). Jos joukkue peruuttaa osallistumisen ilmoittautumisajan päätyttyä, tuomarivelvoite säilyy alkuperäisenä (tuomarit ja sakot).

Tuomarisakon tarkoitus on tuoda järjestävälle seuralle varoja järjestää tuomareita puuttuvien tuomareiden tilalle. Mikäli järjestävä seura ei saa koottua sääntöjen mukaista minimimääräistä tuomaristoa, kilpailusarja voidaan joutua perumaan ja/tai muuttamaan sarja/kilpailu Stara-tapahtumaksi.

Tuomareiden ilmoittautuminen

Tuomarit ilmoitetaan/ ilmoittautuvat samalla kuin joukkueet kilpailun viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä. Ilmoittautumiseen on kirjattava huolellisesti tuomarin kaikki yhteystiedot sekä jokaisen luokan/sarjan osalta osallistuuko tuomari ko. luokan/sarjan arvosteluun. Majoitustarve tulee ilmoittaa lisätietoa-kentässä kaikissa finaalin sisältävissä kilpailuissa.

Myöhästymissakko

Mikäli tuomari-ilmoittautumista ei tehdä ajoissa virallisen ilmoittautumisajan päättymiseen mennessä, tulee seuran maksaa myöhästymissakko 50 euroa per seura. Myöhästymismaksulla ilmoittautumisen voi tehdä 2 viikkoa ennen kilpailua. Tämän jälkeen järjestävän seuran ei tarvitse ottaa tuomari-ilmoittautumisia vastaan, vaan puuttuvasta tuomari-ilmoittautumisesta/ tuomarista veloitetaan tuomarisäännön mukainen tuomarisakko. HUOM! Kaksinkertaista maksua ei veloiteta, eli veloitetaan sakko puuttuvasta tuomarista tai myöhästymismaksu.

Mikäli joukkue on varasijalla kilpailuun, tuomari-ilmoittautuminen tulee tehdä viikon sisällä siitä, kun joukkue on saanut tiedon pääsevänsä mukaan kilpailuun.

Tuomarin peruutus tai sairastuminen

Mikäli tuomari peruu osallistumisensa kilpailuun ilmoittautumisajan jälkeen, eikä seura nimeä tilalle korvaavaa tuomaria, voidaan puuttuvasta tuomarista veloittaa tuomarisäännön mukainen tuomarisakko. Tuomarisakko voidaan veloittaa vain tuomarivelvoitteen mukaisesti.

Tuomarin vaihtaminen ennen kilpailua

Mikäli seura vaihtaa tuomarin ennen kilpailua, hänen tulee olla saman tai korkeamman luokan tuomari ja pystyttävä tuomaroimaan samoissa sarjoissa kuin kilpailuun aiemmin nimetty tuomari. Kun kilpailun aikataulu ja tuomaroitavat sarjat on tiedotettu tuomareille, voi tuomaria vaihtaa vain niin, että vaihdettava tuomari pystyy tuomaroimaan saman aikataulun mukaisesti kuin aiemmin ilmoitettu tuomari.

6. Tuomarit kilpailuissa

6.1. Tuomarit kansainvälisissä kilpailuissa

World Cup, Challenge Cup, EM- ja MM-kilpailut

- Lajipäällikkö esittää ja lajiasiantuntijaryhmä päättää tuomarit.
 - tuomarivalinnat voidaan lajipäällikön päätöksellä siirtää tarvittaessa VAR:n (Voimisteluliiton valmennuksen asiantuntijaryhmän) käsiteltäväksi
- Käytetään ensisijaisesti KV 1-luokan tuomareita ja tarvittaessa seuraavien KV-luokkien tuomareita.
- Valinnassa huomioidaan
 - mahdollisuus saada lähetettävät tuomarit paneeleihin, ylituomariksi, superioriksi, judge responsibleksi
 - tuomarin mahdollisuus kerryttää kortin nostoon tarvittavia tuomarointeja ja/tai pitää kortti voimassa
 - eteneminen kansainvälisellä tuomaripolulla ja/tai IFAGGin tehtävissä ja tarve varmistaa tuomarien riittävyys kv-kilpailuihin pitkälläkin tähtäimellä
 - tuomarin toiminnastaan saama palaute
 - tuomarin valmiudet matkustaa itsenäisesti
 - tuomarin kommunikointi- ja kielitaito
 - aktiivisuus tuomaritoiminnassa
 - matkakustannuksista johtuen: mahdollisuus yhdistää kilpailumatkoja ja kv-liiton luottamustehtävien matkoja

Kansainväliset A-kategorian kilpailut sekä näiden yhteydessä olevat B-kategorian kilpailut sekä yksittäiset B-kategorian kilpailut

- Lajipäällikkö esittää ja lajiasiantuntijaryhmä päättää tuomarit
- Käytetään kaikkien luokkien KV-luokan tuomareita ja valinnassa huomioidaan
 - mahdollisuus saada lähetettävät tuomarit paneeleihin, ylituomariksi, superioriksi
 - tuomarin mahdollisuus kerryttää kortin nostoon tarvittavia tuomaroiteja ja/tai pitää kortti voimassa
 - eteneminen kansainvälisellä tuomaripolulla ja tarve varmistaa tuomarien riittävyys kv-kilpailuihin pitkälläkin tähtäimellä
 - tuomarin toiminnastaan saama palaute
 - tuomarin valmiudet matkustaa itsenäisesti
 - tuomarin kommunikointi- ja kielitaito
 - tasapuolisuus KV-tuomarien kesken
 - aktiivisuus tuomaritoiminnassa
- Lajipäällikkö ilmoittaa tuomarit kilpailuun
- Tuomarien matkakustannuksista vastaavat osallistuvat joukkueet/seurat ja kustannukset jaetaan tasapuolisesti osallistuvien joukkueiden/seurojen kesken. Tuomari hakee matka- ja päivärahat Voimisteluliitolta ja liitto laskuttaa ne kilpailuun osallistuvilta joukkueilta.

Kansainväliset C-kategorian kilpailut (kv-seurakilpailut)

- Ulkomailla järjestettävät kilpailut: tuomari on yhteydessä lajipäällikköön ennen kuin ilmoittautuu itse tuomariksi kilpailujärjestäjän ohjeen mukaisesti
- Suomessa järjestettävät kilpailut: tuomarit ilmoittautuvat itse suoraan kilpailujärjestäjän ohjeen mukaisesti.
 - ensisijaisesti kilpailuissa käytetään KV-tuomareita
 - Suomessa järjestettävissä kilpailuissa tuomaristoja voidaan tarvittaessa täydentää kansallisilla tuomareilla, joilla on riittävä pätevyys tuomaroitavaan sarjaan
- Osallistuvat joukkueet/seurat vastaavat, että niillä on käytettävissä tarvittava määrä riittävän pätevyyden omaavia tuomareita. Lähtökohtaisesti kv-kilpailuun matkustavalla joukkueella tulee olla kilpailuun kv-tuomari.
- Tuomari sopii osallistuvien joukkueiden/seurojen kanssa matkakustannusten korvauksista. Suositeltavaa on, että tuomarien matkakustannuksista vastaavat osallistuvat joukkueet/seurat ja kustannukset jaetaan tasapuolisesti osallistuvien joukkueiden/seurojen kesken.
- Tuomarit valitsee kilpailujärjestäjä

6.2. Tuomarit SM-kilpailuissa, valintakilpailuissa ja liiton mestaruuskilpailuissa

Tuomarit ilmoittavat käytettävyytensä ilmoittautumalla Kisanetissä hyvissä ajoin ennen kilpailua, [viimeistään kilpailun jälki-ilmoittautumisen viimeiseen päivään mennessä](#). Lajipäällikkö esittää ja lajin kehittämisryhmä päättää tuomarit. Tarvittaessa tuomaritiimi valmistelee lajipäällikölle esityksen tuomaristoista. Voimisteluliiton mestaruuskilpailuissa sekä 12–14-vuotiaiden SM-kilpailuissa osallistuvilla seuroilla on tuomarivelvoite. Valintakilpailuissa ja yli 14-vuotiaiden SM-kilpailuissa ei ole tuomarivelvoitetta. Voimisteluliiton mestaruuskilpailuissa ja 12–14-vuotiaiden SM-kilpailuissa tuomarisakot laskuttaa liitto.

Tuomaristojen valinnassa otetaan huomioon:

- Määräpäivään mennessä ilmoittautuneet pätevyysvaatimuksen täyttävät tuomarit
- Tuomarikortin taso
 - Nuorten ja naisten SM-kilpailuissa ja valintakilpailuissa: ensisijaisesti KV-kortin tuomarit korkeimmasta tuomarikortista alkaen, toissijaisesti kokeneet ja aktiivisesti tuomaroineet kansalliset 1. luokan tuomarit, huomioiden kuitenkin seurataustojen tasaisuus, jolloin paneelin voi tulla valituksi kansallinen 1. luokan tuomari ennen KV-luokan tuomaria.

- Liiton mestaruuskilpailuissa ja 12–14-vuotiaiden SM-kilpailuissa: ensisijaisesti kansalliset 1. luokan ja KV-tuomarit, toissijaisesti täydennetään tuomaristot 2KH-luokan tuomareista, huomioiden kuitenkin seurataustojen tasaisuus, jolloin paneelin voi tulla valituksi 2KH-luokan tuomari ennen 1. luokan ja KV-tuomaria.
- Tuomarivalinnoissa pyritään muodostamaan täysi tuomaripaneeli
- Lisäksi huomioidaan tuomareiden kokemus, aktiivisuus oman osaamisen ylläpitämisessä ja kehittämisessä sekä mahdolliset onnistumiset tai haasteet aiemmissa tuomaroinneissa sekä tuomareiden käytettävyyden kilpailupäivän aikana.

Tilanteissa, joissa tuomaripaneeleita ei kyetä muodostamaan kaikki yllä olevat kohdat toteutuen, Lajin asiantuntijaryhmä pidättää oikeuden tehdä tuomarivalinnat kokonaisharkintaa käyttäen.

Yli 14-vuotiaiden SM-sarjan joukkueen valmentaja voi toimia tuomarina valmentamansa joukkueen kilpailusarjassa seurojen Cup-kilpailuissa, jos hänen valmentamansa joukkue ei osallistu kilpailuun. Suomen Cupissa, valinta- ja SM-kilpailuissa valmentaja ei voi toimia tuomarina, jos hänen valmentamansa joukkue kilpaillee sarjassa saman kauden aikana, vaikka hänen joukkueensa ei osallistuisikaan kyseiseen kilpailuun. [Yli 14-vuotiaiden SM-sarjoissa](#) ulkomaille suuntautuvat valmennus- ja koreografiasiteet huomioidaan esteellisyyksissä silloin, jos kilpailulla karsitaan kansainväliseen kilpailuun.

Kilpailun järjestäjä vastaa aika- ja rajatuomareiden hankkimisesta ja näiden mahdollisista kuluista ja korvauksista (Rajatuomarit ja ajanottajat 6.6).

6.3. Kansainvälisen tuomarin ilmoittautuminen/käyttö/nimeäminen kansallisissa kilpailuissa

Kansallisiin kilpailuihin voi ilmoittautua ulkomaalainen tuomari, joka asuu vakituisesti Suomessa ja jolla on voimassa oleva kv-tuomarikortti. Myös ulkomaalaisilla tuomareilla tulee olla Voimisteluliiton tuomarilisenssi. Näitä tuomareita koskevat samat esteellisyysmääritelmät kuin muita Suomen tuomareita. [Uuden muualta Suomeen tulevan kansainvälisen tuomarin tulee suorittaa varjotuomarointi ennen ensimmäistä virallista tuomarointia.](#) (Linjassa kansallisen 1lk tuomarivaatimuksen kanssa). Varjotuomarointi tulee tehdä uudestaan, mikäli tuomari on muuttanut välissä pois Suomesta.

6.4. Tuomarit JV Cup – kilpailuissa

Seurojen järjestämissä JV Cup – kilpailuissa kilpailun järjestäjä vastaa tuomareiden hankkimisesta ja tuomareiden valinnasta. Kilpailun järjestäjän on suositeltavaa nimetä vastuutuomari, joka huolehtii tuomaripaneelien kokoamisesta, tiedottamisesta ja tuomarikokouksen vetämisestä. Vastuutuomarin suositeltu korvaus on 100 € / kilpailupäivä, ja sen maksaa kilpailun järjestävä seura. Vastuutuomarin käyttö on suositeltavaa. Kilpailujen tuomari-ilmoittautumiset tulee kerätä Kisanetissä.

Tuomarien matkakorvauksista vastaa järjestävä tai lähettävä seura kilpailukutsussa ilmoitetun mukaisesti. Jos lähettävistä seuroista ei saada kootuksi riittävästi tuomareita kilpailun järjestämiseen ja järjestävä seura kutsuu kilpailuun muita tuomareita, järjestävä seura vastaa näiden tuomarien korvauksista.

Kilpailun järjestäjä vastaa aika- ja rajatuomareiden hankkimisesta sekä näiden mahdollisista kuluista ja korvauksista.

6.5. Varjotuomari

Tuomari voi ilmoittautua kilpailuun varjotuomariksi. Varjotuomarina toimiminen ei kata tuomarivelvoitetta eikä siitä makseta matka- tai päivärahoja tms. korvauksia. Myös kilpailuun ilmoittautunut tuomari, joka ei ole mahtunut paneeliin, voi toimia kilpailussa varjotuomarina ja kehittää osaamistaan. Myös varjotuomarina toimiminen pitää tuomarikortin voimassa, mikäli tuomaria ei ole valittu paneeliin. Varjotuomaroinnista tulee ilmoittaa joukkuevoimistelun lajipäällikölle, mikäli sillä täyttää tuomarikortin voimassaoloa.

Varjotuomari suorittaa tuomariharjoittelua ja käy ylituomarin kanssa kilpailun jälkeen palautteen omasta tuomarityöstä.

Varjotuomariksi voi ilmoittautua kilpailun järjestäjälle, mikäli tuomari suorittaa tuomarikoulutuksiin liittyviä tuomariharjoitteluja tai tuomari on kiinnostunut kehittämään omaa osaamistaan. Kilpailun järjestäjä tiedottaa ylituomareita mahdollisista varjotuomareista tuomaripalaverissa tai tuomarikirjeessä. Varjotuomarit sijoitetaan istumaan varsinaisen tuomaripöytien reunoihin/ taakse mahdollisuuksien mukaan.

6.6. Rajatuomarit ja ajanottajat

SM- ja mestaruusarvoisissa kilpailuissa sekä valintakilpailuissa rajatuomarin on oltava täysi-ikäinen henkilö tai vähintään 15-vuotias tuomarikortillinen henkilö (tuomariluokaksi riittää 3E). Rajatuomarien hankinta on järjestävän seuran vastuulla. Cup-kilpailuissa rajatuomarin tulee olla vähintään 15-vuotias, ei tuomarikorttivaatimusta.

Välinekisoissa tulee olla 4 rajatuomaria, vapaaohjelman kilpailuissa 2 rajatuomaria. 8–10-vuotiaiden sarjoissa ei ole rajanylityksiä.

Ajanottajilta ei edellytetä tuomarikorttia. Ajanottajia tulee olla joka sarjassa kaksi eri henkilöä.

6.7. Pätevyysvaatimukset

Kilpailu ja sarja	Tuomarin taso vähintään	Poikkeukset ja lisähuomiot
Stara	Arvi-koulutus käytynä	
JV Cup -kilpailut / kaikki sarjat: EXE-paneeli	3E	Korkeintaan kaksi 3E-tuomaria neljän tuomarin paneelissa tai yksi 3E-tuomari kahden tai kolmen tuomarin paneelissa
JV Cup -kilpailut/ kilpa- ja lasten sarjat: TV- ja AV-paneelit	3	
JV Cup-kilpailut	2KH	Ylituomarina toimiminen kaikissa alle 14-vuotiaiden sarjoissa sekä kilpa- ja harrastesarjoissa
JV Cup -kilpailut / yli 14 v. SM-sarjat: TV- ja AV-paneelit	1	Ylituomarina toimiminen kaikissa sarjoissa
Liiton mestaruuskilpailut	2KH	Paneeli koostetaan 1 & 2KH luokan tuomareista (kts. Kohta 6.2.)
SM-kilpailut ja valintakilpailut	1	Paneelit koostetaan korkeampien luokkien KV-tuomarit etusijalla (kts. Kohta 6.2.)
KV-kilpailut, lasten sarjat & lyhytohjelmasarjat	KV4	Suomessa järjestettävissä (kv-) seurakilpailuissa tuomarina voivat toimia kansalliset tuomarit, joilla on pätevyys tuomaroitavaan sarjaan
KV-kilpailut, yli 14v sarjat	KV3	Suomessa järjestettävissä (kv-) seurakilpailuissa tuomarina voivat toimia kansalliset tuomarit, joilla on pätevyys tuomaroitavaan sarjaan.

Voimisteluliiton mestaruuskilpailuissa ja SM-kilpailuissa ylituomarilta vaaditaan 1. lk kortti. Cup-kilpailuissa ylituomarina lasten ja kilpa- sekä harrastesarjoissa voi toimia 2KH –luokan tuomari.

6.8. Tuomarikortin voimassaolo

Tuomarikortti päivitetään joka 4. vuosi eli olympiadin vaihtuessa. **Tuomarikorttien päivitys tapahtuu tammikuussa 2025 ja seuraavan kerran päivitys tapahtuu 2029.** Tuomarikortit päivitetään kaikkien tuomareiden osalta. Tuomarin tulee osoittaa sääntötuntemuksensa verkossa tehtävällä kokeella, joka tulee läpäistä. Mikäli tuomari ei läpäise kirjallista päivityskoetta hyväksytysti, hän voi uusia kokeen enintään kaksi kertaa. Tämän jälkeen hänen tulee osallistua oman luokkansa tuomarikoulutukseen uudelleen.

Tuomarikortti on voimassa vuoden alusta seuraavan olympiadin loppuun, **mikäli vuosittaiset tuomarivelvoitteet täyttyvät.** Tuomariluokkien velvollisuuksien täyttymistä seurataan vuositasolla.

6.8.1 Tuomakortin voimassaolon vaatimukset vuositasolla.

- Tuomarin on tuomaroitava vähintään kaksi (2) kertaa vuodessa Voimisteluliiton alaisissa kilpailuissa.** Poikkeuksena on vanhempainvapaa, pitkä sairausloma, asuminen ulkomailla tai vastaava erikoistilanne, jolloin tuomarin tulee olla yhteydessä lajipäällikköön pitääkseen tuomarikortin voimassa. Mikäli tuomari ei ole suorittanut kahta tuomarointia/vuosi, hänen tulee tehdä selvitys lajipäällikölle, onko hän esimerkiksi ollut aktiivinen leireillä tms. Tällöin tuomarilta vaaditaan vähintään yksi varjotuomarointi seuraavalla kisaudella ennen varsinaiseen paneeliin pääsyä.
- Tuomarin tulee osallistua tuomariseminaariin joka toinen vuosi.** Tuomariseminaari voi olla joko valtakunnallinen seminaari, alueellinen miniseminaari tai etäseminaari. Mikäli säännöt päivitetään ja arvioinnin perusteet muuttuvat kesken olympiadin, niin silloin tuomarin tulee osallistua koulutukseen

(esim. seminaari) ja uusia koe, vaikka olisi juuri olympiadin vaihtuessa päivittänyt kortin. Mikäli tuomari ei pysty jostain syystä osallistumaan seminaariin, hän voi osallistua etänä tai katsoa seminaarin. [Linkin tallenteeseen voi saada laittamalla viestiä joukkuevoimistelun lajipäällikölle.](#)

- **3E-tuomarin tulee edetä kahden vuoden kuluessa ensimmäisen tuomarikurssin suorittamisesta vähintään seuraavalle tasolle eli 3. luokan tuomariksi.** Jos tuomari ei nosta 3E-tasoa kahden vuoden sisällä, menettää tuomari pätevyytensä tuomarointiin. Pätevä syy, kuten oleskelu ulkomailla tai vanhempainvapaa, voi mahdollistaa kortin voimassaolon kauemmin kuin kaksi vuotta. Muilla kuin 3E-tuomareilla ei ole vaatimusta kortin tason nostamisesta, vaan tuomarikortin voi halutessaan säilyttää samalla tasolla päivittämällä korttinsa neljän vuoden välein edellä kuvatulla tavalla.

6.9. Tuomaripaneelin kokoamisen ohjeistus

Tuomaripaneelia koostettaessa tulee huomioida seuraavat asiat:

- Pyritään saamaan sarjakohtaisesti täydet paneelit
- Tuomarien pätevyysvaatimukset ja kilpailukohtaiset valintaperusteet
- Tuomarien mahdolliset esteellisyydet
- Tuomariluokat, niin että jokaisessa sarjassa on riittävästi tuomareita
- Eri luokkien tuomarit jakautuvat tasaisesti eri sarjoihin
- Eri seurojen tuomarit jakautuvat tasaisesti eri sarjoihin
- Mahdollisuuksien mukaan otetaan kaikki ilmoittautuneet tuomarit paneeleihin, kuitenkin niin että tuomarointipäivät ovat järkevän pituisia

Harrastesarjoissa on tuomariston koko minimissään 6 tuomaria (TV 2, AV 2, EXE 2). Täysi paneeli on 12 tuomaria. Tuomaristosta vähintään kolmen tulee olla ylituomarikelpoisia.

8–10-vuotiaiden sarjassa tuomariston koko on minimissään 6 tuomaria (TV 2, AV 2, EXE 2). Täysi paneeli on 12 tuomaria. Tuomaristosta vähintään kolmen tulee olla ylituomarikelpoisia.

Lasten sarjoissa (10–12 v, [12-14 v. kilpa](#), 12-14 v. SM) tuomariston kokoonpano on minimissään 8 tuomaria (TV 2, AV 3, EXE 3). Täysi paneeli on 12 tuomaria. Tuomaristosta vähintään kolmen tulee olla ylituomarikelpoisia.

[Yli 14-vuotiaiden kilpasarjoissa tuomariston kokoonpano on minimissään 8 tuomaria \(TV 2, AV-A 2, AV-B 2, EXE 2\). Täysi paneeli on 12 tuomaria. Tuomaristosta vähintään neljän tulee olla ylituomarikelpoisia. Täydessä paneelissa tuomarit jakautuvat \(TV 3-4, AV-A 2-3, AV-B 2-3, EXE 3-4\). Huomioiden kuitenkin, että 12-tuomarin maksimimäärä ei ylity.](#)

SM-sarjoissa 14–16 ja yli 16-vuotiaat tuomariston kokoonpano on minimissään 12 tuomaria (TV 3, AV-A 3, AV-B 3, EXE 3). Täysi paneeli on 16 tuomaria. Tuomaristosta vähintään neljän tulee olla ylituomarikelpoisia. Kaikkien TV ja AV tuomareiden sekä EXE ylituomarin tulee olla suorittanut uusien sääntöjen päivityskoe hyväksytysti.

Lyhytohjelmasarjoissa tuomariston kokoonpano on minimissään 7 tuomaria (TV 2, AV 2, EXE 2 ja 1 Judge Responsible), joista ainakin 5 tulee olla kv-kortillisia tuomareita. Täysi paneeli on 12 tuomaria. Lyhytohjelmien suoritusta (EXE) voi arvioida myös kansallinen tuomari (vähintään 3E tuomarikortti). Valintakilpailuissa suoritusta voi arvioida vähintään kansallinen 1. luokan tuomari.

Tuomaristoa koostettaessa on huomioitava, että suoritustuomaristossa 3E-tuomareiden määrä riippuu paneelin koosta. **Mikäli paneelissa on 2 TAI 3 tuomaria, voi näistä yksi olla 3E-tason tuomari. Mikäli EXE-paneelin koko on 4 tuomaria, voi 3E-tuomareita olla 2.**

6.10. Tuomaripalaveri

Tuomarit arvotaan paneeleihin tuomaripalaverissa ennen kilpailun tai sarjan alkua sekä käydään läpi kilpailupäivään ja arviointiin liittyviä asioita.

Tuomaripalaverin esimerkkirunko:

- Kilpailun järjestäjän tervetulosanat ja käytännön asiat, esimerkiksi ruokailut, wc, palautteenanto, huomioita kilpailupäivän kulusta
- Ajankohtaiset tuomarointiin liittyvät asiat ja niihin liittyvä keskustelu
- Paneelien arvonta

Arvonta tehdään sarjoittain ja kussakin sarjassa paneeliin arvotaan ensin ylituomarit. Arvonnassa tulee huomioida:

- Tuomareiden pätevyysvaatimukset (3E vain EXE-paneeliin)
- Tuomareiden mahdolliset esteellisyydet
- Tuomareiden seuraedustukset eli vain yksi tuomari per seura / seurat / seurayhtymä / paneeli arvioimaan osaluuetta, mikäli se on mahdollista

Tuomaripalaveri tulee aina järjestää kilpailupäivänä. Tuomari voi pakottavasta syystä olla osallistumatta tuomaripalaveriin, mutta ylituomarina toimivan on osallistuttava tuomaripalaveriin.

Poikkeuksellisesta syystä kilpailun järjestävä seura voi pyytää lajipäälliköltä lupaa suorittaa arvonnat ennen tuomaripalaveria, jolloin arvonnat sijaan käydään läpi arvotut tuomaripaneelit. Lähtökohtaisesti kilpailupäivän aikataulu ja pituus tulee huomioida niin, että arvonta voidaan suorittaa tuomaripalaverissa. Ehtona etukäteen arpomiselle on:

- Tulee olla nimetty LAR:n hyväksymä vastuutuomari
- Arvonta on suoritettava kilpailupäivänä, arvonnat tulokset on alustava ja se vahvistetaan vasta palaverissa
- Tuomaristoa ei saa muodostaa Kisanetiin ennen palaverissa tapahtunutta vahvistusta

Mikäli LAR näkee, että etukäteen arpomiselle ei ole perustetta, lupaa ei välttämättä myönnetä.

7. Tuomarin tehtävät

Tuomarin tehtävänä on arvioida kilpailusuoritus sääntöjen mukaisesti. Tuomarit tekevät arviointinsa itsenäisesti. Kilpailujen aikana tuomarit eivät saa keskustella arvostelusta keskenään eivätkä valmentajien tai voimistelijoiden kanssa. Kukin tuomaristo antaa pisteensä täysin itsenäisesti, muiden tuomaristojen pisteistä riippumatta.

7.1. Ylituomarin tehtävät/velvollisuudet

Ylituomarilta vaaditaan 1.- tai 2KH-luokan tuomarikortti.

Ylituomarin tehtävät kilpailusääntöjen mukaisesti:

- toimii yhtenä arvostelutuomarina
- tarkistaa tuomareiden antamien pisteiden erot
- vahvistaa ehdotetut bonukset tai vähennykset
- kutsuu tuomarit neuvotteluun sääntöjen määrittämissä tilanteissa ja toimii neuvottelun puheenjohtajana
- valvoo sääntöjen noudattamista

- valvoo arvostelutuomareiden toimintaa
- ylituomari voi keskeyttää suorituksen teknisen ongelman tai vaaratilanteen vuoksi, mikäli kilpailuissa tulee kysymyksiä, joista säännöissä ei ole määräyksiä, ylituomari kutsuu koolle koko sarjan tuomariston (sommittelu ja suoritus) sekä kilpailujen johtajan sekä mahdollisen lajiasiatuntijaryhmän nimeämän juryn ja/tai valvojan neuvottelemaan ratkaisusta
- tarkastaa pistepöytäkirjat ja allekirjoittaa ne, jos kilpailuissa ei ole käytössä Kisanet Pointsia. Pointsia käytettäessä pistepöytäkirjoja ei tarvitse tarkastaa.

Kilpailun jury tai virallinen valvoja

Joukkuevoimistelun lajin kehittämissyryhmä voi eri päätöksellä nimetä kilpailuihin juryn tai virallisen valvojan ja määritellä heille erityisen tehtävän.

7.2. Vastuutuomarin tehtävät/velvollisuudet

Vastuutuomarin tehtävät päivitetään vuoden 2025 aikana.

8. Kilpailuihin valmistautuminen

Jokaisen tuomarin velvollisuutena on tuntea lajin säännöt ja tuomariohjeistus. Tuomari vastaa siitä, että hän on asianmukaisesti valmistautunut kilpailuun. Jos edellisestä tuomaroinnista on pidempi aika, kannattaa kilpailuihin valmistautua esim. katsomalla videoita/YouTubesta lajin kilpailusuorituksia ja harjoittelemalla arviointia ennen kilpailupäivää. Harjoittelua on suositeltavaa tehdä myös salikäynneillä kotiharjoituksissa tai leireillä, ja tuomari sopii käynneistä valmentajien tai seurojen kanssa. Yleinen käytäntö on, että mahdollisista palkkioista sovitaan etukäteen ja että tuomarille korvataan salikäynneistä matkakulut ja sovittava korvaus, esim. liiton kouluttajapalkkion mukaisesti. Salikäynneissä, tuomaripalautteissa sekä muussa yhteydenpidossa tulee huomioida arvokilpailuiden tuomarikarenssit, jotka koskevat kaikkia valitun tuomariluokan tuomareita, eikä vain niitä, jotka tuomaroivat kyseisessä kilpailussa.

8.1. Tuomarikarenssi

Kilpailumanipulaation riskin pienentämiseksi SM-kilpailuihin, valintakilpailuihin sekä liiton mestaruuskilpailuihin on lisätty 7vrk tuomarikarenssi. Tuomarikäynntejä (livekäynnit, etäkäynnit, videopalautteet) ja muuta joukkueen suoritukseen tai kilpailuun liittyvää yhteydenpitoa joukkueisiin ei tule suorittaa tuomarikarenssin aikana ennen SM-, valinta- tai mestaruuskilpailuita. Tuomarikarenssi on 7vrk tapahtuman alkupäivästä ja koskee kaikkia alla olevien tuomariluokkien tuomareita, eikä vain niitä, jotka tuomaroivat kyseisessä kilpailussa. Tuomarikarenssi ei koske liiton leirityksen tuomaritoimintaa tai estä tuomaria tuomaroimasta edellisen viikonlopun kilpailuissa kyseistä sarjaa [ja antamasta palautetta kyseisestä kilpailusta](#).

Tuomari on itse vastuussa tuomarikarenssin toteutumisesta ennen kilpailua.

Kilpailu	Tuomarikarenssi	Tuomariluokat, joita karenssi koskee
Cup kilpailut	Ei tuomarikarenssia	-
Mestaruuskilpailut	Tuomarikarenssi 7vrk	KV1, KV2, KV3, 1- luokka, 2KH
Valintakilpailut	Tuomarikarenssi 7vrk	KV1, KV2, KV3, 1-luokka
SM-kilpailut	Tuomarikarenssi 7vrk	KV1, KV2, KV3, 1-luokka

8.2. Kilpailujen harjoitukset

Kilpailujen harjoituksissa tuomarit voivat harjoitella arviointia ja tarvittaessa keskustella muiden tuomarien kanssa sääntökohdista, mutta tuomarit eivät saa arvostella joukkueita.

8.3. Tuomarien pukeutuminen

Tuomarien pukeutumista on yhtenäistetty kaikkien lajien osalta. Lajin virallista tuomariasua tulee käyttää SM-kilpailuissa, arvokilpailujen karsinnoissa sekä näyttökilpailuissa. Joukkuevoimistelussa virallinen tuomariasu on tumma jakkupuku ja vaalea paita tai tumma mekko ja tumma jakku.

Voimisteluliiton mestaruuskilpailuissa sekä muissa kilpailuissa tuomareiden asustusta on kevennetty. Näissä kilpailuissa tuomariasu on hillitty ja siisti asu.

8.4. Tuomareiden tarvikkeet

Kilpailuihin tulevalla tuomarilla tulee olla mukanaan kyniä ja voimassa olevat kilpailusäännöt. Kansallisissa kilpailuissa säännöt voivat olla paperilla tai sähköisinä, kansainvälisissä kilpailuissa on nykyisin sallittu sääntöjen käyttö vain paperilta. Kilpailutilanteessa tuomari saa käyttää omaa mobiililaitettaan vain Kisanet Pointsiin, sääntöjen tarkistamiseen tai laskimena, muu puhelimen/viestinten käyttö on kiellettyä. Erillisen laskimen käyttö on myös sallittua. Jos kilpailuissa on käytössä sähköinen pisteidenantojärjestelmä, tuomarit käyttävät sitä.

Kilpailujärjestäjän vastuulla on hoitaa tarvittavat arvostelulaput, pistelaput, harjoitus- ja suoritusjärjestykset sekä tyhjää paperia tuomareita varten.

10-12v valmisohjelman osalta tuomarit käyttävät pistelappuja, koska Kisanet Pointsissa ei ole rakennettuna pisteiden syöttöä näihin sarjoihin.

8.5. Kisanet Points – tuomarikohtainen pistesyöttö

Kisanet Pointsiin kirjaudutaan omalta mobiililaitteelta osoitteesta: points.kisanet.fi. Jokainen tuomari saa kilpailun järjestäjältä henkilökohtaisen koodin, joka syötetään siihen tarkoitettuun kenttään. Tarkista, että kentässä näkyy oikea nimi, kilpailu ja päivämäärä.

Tuomarit voivat omalta puhelimelta tai tablettilta kirjautua sisään Kisanetiin ja tuomari pääsee syöttämään pisteet suoraan järjestelmään. Järjestelmä on selainpohjainen ja sen käyttöön sopii tietokone, tabletti tai puhelin. Muista aina ottaa laturi mukaan ja huolehtia että laitteessa on verkkoyhteys.

Kisanet Pointsin käytöstä ilmoittaa kilpailun järjestäjä ja järjestävä seura huolehtii tuomareille toimivan Wifi-verkon kilpailun ajaksi.

Kirjalliset ohjeet ja koulutustallenteet löydät nettisivuiltamme:

<https://www.voimistelu.fi/seuroille/digitaaliset-palvelut/kisanet-vikis-ja-sport-event-systems/>

8.6. Tuomaripalkkiot

Liiton kilpailuissa (SM-, mestaruus- ja valintakilpailut) tuomareille maksetaan Voimisteluliiton matkustussäännön mukaan matkakorvaukset ja päivärahat tai työkorvaus. Muissa kilpailuissa mahdollisista tuomaripalkkioista ilmoitetaan kilpailukutsussa. Mikäli liitto tai järjestävä taho ei vastaa tuomarien matkustuskustannuksista, lähettävä seura vastaa tuomarin matka- ja päivärahakuluista.

Voimisteluliitto suosittelee, että vuokratuomareille maksetaan vähintään matka- ja majoituskustannukset (hotellimajoitus) sekä päiväraha Voimisteluliiton matkustussääntöjen mukaan tai vastaavan suuruinen

työkorvaus (sovitaan tapauskohtaisesti, suositus 10 €/h, minimissään 40 €/pvä). Korvauksen suuruus kannattaa sopia etukäteen, ennen kilpailuun ilmoittautumista. Kilpailujen järjestäjien on huolehdittava korvausten maksamisesta 1 kk kuluessa siitä, kun tuomari on toimittanut laskun.

Kilpailuun osallistuvan seuran, jolla on tuomarivelvoite, suositellaan maksamaan tuomarille päiväraha ja matkakulut Voimisteluliiton tai seuran oman matkustushjeen mukaan tai tuomarikorvaus, jonka suuruus on 10 €/h, minimin ollessa 40 €/pvä.

Vastuutuomarin suositeltu korvaus on 100 € / kilpailupäivä, jonka maksaa kilpailun järjestävä seura. Vastuutuomari on seuran ulkopuolinen tuomari, joka kokoaa tuomaripaneelit, lähettää tuomarikirjeet ja vastaa tuomaripalaverista. Vastuutuomariin liittyvät toimintaohjeet tarkennetaan vuoden 2024 aikana. Vastuutuomarin hankintaan voi kysyä apua lajipäälliköltä tai tuomaritiimiltä.

9. Tuomaripalaute

Tuomarilla tulee olla kaikista tuomaroimistaan ohjelmista niin hyvät muistiinpanot, että hän pystyy niiden avulla perustelemaan pisteensä mahdollisessa tuomarineuvottelussa ja kilpailun jälkeen kysyttäessä.

Valmentaja ja/tai koreografi voi kysyä tuomareilta palautetta kilpailun tulosten selvittyä. Tuomareiden toivotaan antavan palautetta joko kilpailupaikalla tai jälkikäteen esimerkiksi puhelimesta tai sähköisesti. Palautteen antaminen ei ole pakollista mutta suositeltavaa, huomioiden tuomarin omat resurssit ja joukkueiden tasapuolinen kohtelu.

Tuomari voi antaa palautteen vapaamuotoisesti omasta arvioinnistaan, mutta ei voi kommentoida muita osaluopisteita tai joukkueen kokonaispisteitä. Palaute voi koskea vain kyseisen valmentajan/koreografin omaa joukkuetta. Tuomarin ja valmentajan/koreografin välisessä palautekeskustelussa tulee muistaa molemminpuolinen kohteliaisuus ja kannustava tyyli.

Valmentaja voi pyytää tuomaria vierailemaan joukkueen harjoituksissa muutamia kertoja kauden aikana. Tuomarin tulee kiinnittää huomiota siihen, että pystyy arvioimaan joukkueita tasapuolisesti salikäynneistä riippumatta. Näillä salikäynneillä työskentelyn tarkoituksena on analysoida ohjelman sommittelua ja sen hetkistä suoritusta sekä antaa neuvoja ja opastusta valmentajan niin halutessa. Salityöskentely myös vahvistaa tuomarin omia taitoja ja auttaa tuomaria valmistautumaan tuleviin kilpailuihin. Tuomarin tulee mahdollisesta salikäynnistä riippumatta arvioida joukkueen suoritus kilpailuissa yksinomaan kilpailusuorituksen perusteella.

10. Tuomarimerkit

Joukkuevoimistelun lajin kehittämisryhmä myöntää vuosittain tuomarimerkkejä ylituomarikelpoisuuden saavuttaneille tuomareille. [Tuomarimerkit saa tilaamalla tuomarimerkkien kriteerien täytyttyä ja ne postitetaan tuomarille kotiin.](#)

Pronssinen tuomarimerkki myönnetään, kun tuomari on suorittanut 2KH-luokan tuomarikokeen ja kurssin. <https://q.surveypal.com/JV-pronssinen-tuomarimerkin---tilauslomake>

Lisäksi seurat/tuomarit voivat hakea tuomarille lisää merkkejä Voimisteluliitolta (maksullisia):

Hopea: Viisi (5) vuotta sen jälkeen, kun saanut pronssimerkin

Kulta: Viisi (5) vuotta sen jälkeen, kun saanut hopeamerkin

Tuomarimerkit tilataan täältä: <https://www.voimistelu.fi/seuroille/jasenyys/ohjaaja-ja-ansiomerkit/>

11. Tuomaritoiminnan valvonta

11.1. Kilpailun aikainen valvonta

Kilpailun aikana tuomarien toimintaa valvoo kukin ylituomari oman tuomaripaneelinsa osalta. Ylituomarin tehtävänä on varmistaa kilpailutulosten oikeellisuus ja vastata oikeudenmukaisesta tuomaritoiminnasta kilpailuissa. Tarvittaessa ylituomari voi huomauttaa yksittäistä tuomaria, jos tuomari toimii vastoin sääntöjä tai muuten huolimattomasti. Selkeissä sääntörikkomuksissa ylituomarin tulee tiedottaa tapahtuneesta lajipäällikköä, joka vie asian lajiasiantuntijaryhmän käsiteltäväksi.

Lajiasiantuntijaryhmä voi myös nimetä kilpailuihin tarkkailijan, joka seuraa kilpailua, tuomarineuvotteluja ja antaa palautetta tuomareille ja lajiasiantuntijaryhmälle. Tarkkailija ei voi kuitenkaan osallistua neuvotteluihin eikä pyrkiä vaikuttamaan pisteisiin.

11.2. Kilpailumanipulaatio

Voimisteluliiton kilpailu- ja kurinpitosäännöt koskevat kaikkia tuomareita, arvioitsijoita ja palautteenantajia kilpailusta tai tapahtumasta riippumatta. Kaiken tuomaritoiminnan tulee olla eettistä ja kunnioittaa urheilijan oikeusturvaa. Mikäli tuomari epäilee, kohtaa tai havaitsee kilpailumanipulaatiota, pitää hänen ilmoittaa välittömästi asiasta ILMO-palveluun <https://ilmo.suek.fi/>.

Kilpailumanipulaation riskin pienentämiseksi on SM-kilpailuihin, valintakilpailuihin sekä mestaruuskilpailuihin laadittu 1 viikon mittainen tuomarikarenssi. Lisää kohdassa 8.1. tuomarikarenssi.

11.3. Kilpailun jälkeinen valvonta

Lajin kehittämisryhmä valvoo ja arvioi joukkuevoimistelun tuomaritoimintaa Yleisten kilpailu- ja kurinpitosääntöjen edellyttämällä tavalla. Tuomariin, joka ei noudata joukkuevoimistelun sääntöjä, tätä tuomariohjetta ja lajiasiantuntijaryhmän päätöksiä, voidaan soveltaa Voimisteluliiton yleisiä kurinpitosääntöjä. *Mikäli lajiasiantuntijaryhmä katsoo, että sääntöjä on rikottu ja tästä tulisi määrätä seuraamus, lajiasiantuntijaryhmä vie asian kurinpitovalioikunnalle. Kurinpitovalioikunta käsittelee rikkomuksen ja sen mahdollisen seuraamuksen kurinpitosääntöjen mukaisesti. Rikkomuksesta epäillyllä on mahdollisuus selityksen antamiseen ja valitusoikeus päätöksestä. Lajin kehittämisryhmällä ei ole kurinpitovaltaa.*

Kilpailun jälkeen ylituomari voi raportoida tuomaripaneelinsa toiminnasta (esim. yksittäisen tuomarin tai koko paneelin hyvin kapeaksi jäänyt pisteskaala, tuomarin häiritsevän hidas tai huolimaton toiminta) kehittämisenäkökulmasta lajipäällikölle. Jokainen tuomari voi esittää toiminnan kehitysehdotuksia lajipäällikölle tai lajiasiantuntijaryhmälle. Tuomaritoimintaa kehitetään lajiasiantuntijaryhmässä tai sen nimeämässä tuomariitiimissä.

Joukkueen valmentaja voi kilpailun jälkeen tiedustella joukkueensa pisteiden perusteluita ensisijaisesti yksittäiseltä tuomarilta ja toissijaisesti lajipäälliköltä. Lajipäällikkö vie asian tarvittaessa lajin kehittämisryhmälle pisteiden analysointia varten.

Voimisteluliiton mestaruuskilpailuista ja arvokilpailujen valintakilpailuista tehdään tarvittaessa kilpailun jälkeen pisteanalyysi, jolla pyritään varmistamaan tuomaritoiminnan laatu. Pisteanalyysin tekee lajin kehittämisryhmä tai sen nimeämä tuomariitiimi, huomioiden esteellisyystilanteet. Pisteanalyysissä huomioidaan erityisesti:

- *Tuomarin antamien pisteiden heittäly tai epäloogisuus*
- *Tuomarikohtaisten pisteiden ja tuomarikohtaisen rankingin suuret poikkeamat verrattuna lopulliseen keskiarvoon perustuvaan rankingiin*
- *Epäloogiset erot alku- ja loppukilpailun välillä, jos tuomari on toiminut samassa tehtävässä kummassakin kilpailussa*

- Joukkueiden lajipäällikölle esittämät kyselyt tuomarikohtaisten pisteiden selvittämiseksi
- Pisteiden seura-/aluesidonnaisuus

Tehty analyysi lähetetään kaikille kyseisessä kilpailuissa tuomaroineille.

Pisteanalyysin perusteella lajipäällikkö lähettää tarvittaessa pyynnön tuomarille pisteiden selvittämiseksi sekä oman tuomarityön arvioimiseen ja kehittämiseen.

11.4. Pisteanalyysit ja tuomaritoiminnan valvonnan prosessi

Tuomaritoimintaa valvoo Lajin asiantuntijaryhmä eli LAR. Tuomaritoimintaa valvotaan kilpailuiden pisteanalyysien kautta. Pisteanalyysien tavoitteena on valvoa tuomaritoimintaa ja antaa työkaluja tuomarin oman toiminnan kehittämiseksi. Pisteanalyysit tekee tuomari tiimi ennalta sovitusta kilpailuista tai pyydettyä.

Pisteanalyysit vuodelle 2025 tehdään automaattisesti seuraavista kilpailuista:

- MM-valintakilpailut: SM nuoret & SM aikuiset
- Suomen Cupit: SM nuoret & SM aikuiset
- SM-kilpailut, finalistit sarjoissa SM nuoret & SM aikuiset, SM 12-14 v. (Voimisteluliiton mestaruus)
- Kilpasarjan mestaruuskilpailut: finalistit sarjoissa K14-16, K16-18, K yli 18 v.
- Välinemestaruuskilpailut: finalistit sarjoissa K14-16, K16-18, K yli 18 v.

Piste analyysin raja-arvot. Ero keskiarvosta:

	Keltainen	Punainen	Huom!
TV	0,5 – 0,89	0,9 tai enemmän	
AV	0,4-0,65	0,7 tai enemmän	
EXE	0,5-0,65	0,7 tai enemmän	
Ranking	2-3 sijaa	4-6 sijaa tai enemmän	Vertailu paneelin rankingiin, ei lopulliseen sijoitukseen

Tuomaritoiminnan valvonnan prosessi:

1. Pisteanalyysit tehdään tuomari tiimin toimesta ennalta sovitusta kilpailuista ja sarjoista tai erikseen mikäli tulee merkittävästi yhteydenottoja.
2. Pisteanalyysit lähetetään kaikille kilpailun paneelin tuomareille.
3. Pisteanalyysistä keltaisella oleville tuomareille lähetetään pisteiden perustelupyyntö, vain mikäli pisteistä iso osa on keltaisella.
4. Pisteanalyysistä punaisella oleville tuomareille lähetetään pisteiden perustelupyyntö, mikäli punaisia on kaksi tai useampia, tai yksi punainen yhdistettynä useampaan keltaiseen.
5. Pisteiden perustelupyyntö voidaan lähettää myös, mikäli LAR näkee sen muuten tarpeelliseksi
6. Tuomari antaa perustelunsa pisteilleen LAR:ille lajipäällikön ohjeistamalla tavalla.
7. Mikäli perustelut eivät ole riittävällä tasolla kysytään tuomarilta lisätietoja ja tarkennuksia. Mikäli perustelut eivät selitä annettuja pisteitä tai LAR epäilee, että tuomari ei ole toiminut sääntöjen mukaisesti, etenee asia Voimisteluliiton kurinpitoprosessiin.

12. Joukkuevoimistelun tuomariohje – päivitysliite virtuaalikelipailuihin

Johdanto

- Tässä liitteessä on kuvattu tuomaritoiminnan vaatimuksia virtuaalikelipailuita koskien
- Virtuaalikelipailun tuomarointi tapahtuu lähtökohtaisesti kilpailupäivänä. Mikäli etäkilpailun arviointi suoritetaan aiemmin kuin kilpailupäivänä (livestream), siitä tulee mainita kilpailukutsussa.

1. Tuomari ei saa keskustella joukkueen arvioinnista kilpailutapahtuman aikana muiden tuomareiden, valmentajien, urheilijoiden tai ulkopuolisten kanssa (poikkeuksena tuomaripalaverit ja palautteen antaminen joukkueelle kilpailupaikalla tulosten julkistamisen jälkeen).

- Virtuaalikelipailuissa kilpailutapahtuma alkaa virtuaalikelipailun arvonnasta, tuomaripalaverista tai kilpailun järjestelmäkoulutuksesta riippuen siitä mikä näistä on aikataulullisesti ensimmäisenä.
- Tuomari ei saa kertoa pisteitä tai sijoituksia ulkopuolisille ennen kuin kilpailutapahtuma on käyty ja pisteet kilpailujen järjestäjän taholta julkaistu.

2. Tuomarien esteettömyys

- Tuomari ei saa tutustua etukäteen kuvattuun kilpailusuoritukseen tai olla paikalla, kun suoritus kuvataan.

3. Tuomarikoulutusjärjestelmä

- Tuomari on velvollinen osallistumaan kilpailun järjestelmäkoulutukseen

4. Kilpailuun ilmoitettavat tuomari/ tuomarivelvoite

- Tuomarivelvoite on voimassa myös virtuaalikelipailuissa

5. Tuomarit kilpailuissa

- Tuomaristojen nimeämisperusteet ovat voimassa myös virtuaalikelipailuissa. Tuomareilla ja etenkin ylituomareilla tulee olla riittävät tietotekniset valmiudet virtuaalikelipailuissa toimimiseen. Lajin kehittämissyöryhmä voi tarvittaessa päättää ylituomarit virtuaalikelipailujen tuomarointikokemuksen pohjalta.
- Virtuaalikelipailu lasketaan tuomaroinniksi samalla tavalla kuin livekilpailu ja virtuaalikelipailu riittää poikkeusaikana tuomarikortin voimassaolon perusteeksi
- Rajatuomareita ja ajanottajia ei tarvita virtuaalikelipailuissa

6. Tuomarin tehtävät

- Mikäli tuomari ei nettiyhteydestä johtuen näe kilpailusuoritusta kokonaisuudessaan, järjestäjä voi näyttää kyseiselle tuomarille suorituksen kerran uudestaan
- Mikäli ongelmat ovat toistuvia, niin kilpailusuoritus arvioidaan muiden paneelin tuomareiden toimesta (3/4 tai 2/3)
- Arviointia koskevilla ongelmatilanteissa kilpailujärjestäjän velvollisuus on kysyä ylituomarin kantaa ja toimia tämän mukaisesti, mikäli mahdollista

7. Kilpailuihin valmistautuminen

- Tuomarin tulee tutustua etukäteen arviointijärjestelmiin ja varata itse tarvittavat laitteet ja tuomaripaperit arviointia varten
- Myös etänä toteutettavien tuomarikäyntien mahdollisista palkkioista sovitaan etukäteen ja on yleinen käytäntö sopia korvaus esim. liiton kouluttajapalkkion mukaisesti.
- Tuomarien tulee myös virtuaalikelipailuissa pukeutua siististi ohjeen mukaisesti, siltä osin, kun se näkyy kamerassa

- Virtuaalikilpailuissa suositellaan, että tuomari käyttää useampaa laitetta (esim. livestream omalla näytöllä, tuomarichat omalla näytöllä ja pistelaskuohjelma omalla näytöllä)
- Mikäli tuomarilla on haasteita järjestelmiin liittyvän tekniikan kanssa, hän voi kysyä tekniikkaan liittyvissä kysymyksissä apua ulkopuoliselta henkilöltä (kilpailun järjestäjä ei pysty neuvomaan kaikkia tuomareita yksitellen kilpailun aikana)

8. Tuomaripalaute

- Tuomari ei voi tehdä salikäyntejä (live/virtuaali) kilpailutapahtuman ollessa käynnissä.

9. Tuomaritoiminnan valvonta

- Tuomarin tulee virtuaalikilpailuissa pitää lähtökohtaisesti kamera päällä koko arvioinnin ajan (mikäli nettiyhteydessä on ongelmia, niin ylituomari tai kilpailun järjestäjä voi antaa poikkeusluvan kameran laittamiseen pois päältä)
- Tuomari ei saa virtuaalikilpailun aikana olla yhteydessä kilpailua tai arviointia koskevissa asioissa toisiin tuomareihin (pl. tuomarineuvottelu) tai joukkueisiin/ valmentajiin

Ohjeena joukkueille: Kilpailusuorituksen videota tai pätkiä kilpailusuorituksesta ei saa jakaa eteenpäin tai kilpailusuoritusta kommentoida julkisesti ennen kilpailusuorituksen arvioimista kilpailuissa. Kilpailusuoritus tarkoittaa kilpailuvideota tai muuta vastaavaa kilpailusuorituksesta kuvattua videota. Jakaminen tarkoittaa eteenpäin lähettämistä tai julkaisua esimerkiksi sosiaalisen median kanavilla. Joukkueen olisi hyvä valita mahdollisimman selkeä tausta (eri värinen kuin puku).